

Motion till riksdagen 2018/19:24

av **Angelika Bengtsson m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2017/18:261 Långsiktig finansiering och stärkt oberoende för public service

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen i sin helhet.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny utredning för att utreda public service-systemet som helhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sändningsperioden bör vara kortare än åtta år och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att programbolagen fortsättningsvis bör redovisa sina budgetunderlag årligen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om saklighetsprövningar och granskningsnämnden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att exponera rättelser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Public service, tillsammans med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, är grundbultar i vår demokrati. De senaste åren har public services vara eller icke vara debatterats frekvent. För Sverigedemokraterna är det självklart och viktigt att public service finns kvar då det är att betrakta som ett allmänintresse. De ska fortsätta att arbeta med att förmedla kvalitativ samhällsinformation, ha ett brett utbud av svensk och nordisk film- och tv-produktion för svenska folket och vara en aktör som främjar svenska språket och belyser svensk kultur i produktioner. Utöver det har man även ett särskilt viktigt uppdrag att säkerställa att betydelsefull information når hela befolkningen vid krissituationer. Det är därför också viktigt att public service får de resurser de behöver för att kunna utföra det uppdrag som ålagts dem.

Allt fler upplever att public service-bolagen de senaste åren brustit i sitt uppdrag om saklig informationsförmedling och opartiskt innehåll. Vi tror att en del av landets nuvarande problem hade kunnat undvikas om medborgarna fått full insikt i och förståelse för vad vissa politiska förslag skulle komma att få för konsekvenser. Det talas om en åsiktskorridor i hela mediesfären, en åsiktskorridor som public service i många avseenden hållit sig inom.

Mediesystemet blir starkt av en tredje statsmakt som inte enbart granskar den offentliga makten utan som även granskar och sporrar varandra till högre kvalitet och saklighet i sin rapportering och granskning. Public service har en viktig roll i denna sammansättning av medier. Därför är det oerhört oroande med de brister i saklighet och opartiskhet vi kunnat se i public service-bolagens innehåll.

För att uppnå en högre trovärdighet för public service behöver public service systemet reformeras. Vi ser omfattande förändringar i vår mediekonsumtion och i mediebolagens innehåll. Mediebolagen specialiserar sig numera inte enbart på ett format, utan trenden är att mediebolag sysslar med såväl tv och radio som textbaserat medieinnehåll. För att public service-bolagen ska fortsätta att vara relevanta i framtidens mediesfär måste de anpassa sig efter denna utveckling. Detta är ytterligare ett skäl till att reformera public service.

Allt fler kritiska röster gör sig hörda då man anser att bolagen inte uppfyller kraven i sändningstillståndet. Trots fortsatt höga förtroendesiffror ser vi också oroligt på det vikande förtroendet bland allt fler grupper och utmaningen i att behålla förtroendet hos nya generationer med tanke på förändrade medievanor.

Skattefinansierade system kräver hög tilltro och trovärdighet, och detta sker vanligtvis inom övrig offentlig förvaltning genom offentlighetsprincipen som garanterar transparens. Det innebär att kraven på ett skattefinansierat system är avsevärt högre än nuvarande system, och därför krävs det att nuvarande system, för att få folklig legitimitet, reformeras med ett flertal åtgärder för att säkra och stärka innehållets saklighet och opartiskhet. Med nuvarande finansieringssystem är det möjligt att ”rösta med fötterna”, dvs. det är möjligt att avstå från att äga en tv och på så vis avstå från att vara med och finansiera public service om man känner sig missnöjd med bolagens prestation. Med en finansieringsmodell där den möjligheten försvinner blir det allt viktigare att man känner förtroende för verksamheten och innehållet. Vi har länge ansett att man måste göra mer för att säkerställa opartiskhet och saklighet och att man känner tillit till public service.

Avslag på propositionen

I och med att regeringen i propositionen inte tagit till sig och implementerat våra förslag för hur sakligheten och opartiskheten kan stärkas i public service-bolagens innehåll, kan vi i dagsläget inte ställa oss bakom förslaget om en skattefinansierad public service. Vi kan inte heller se att regeringen på allvar försökt komma med egna förslag som stärker medborgarnas förtroende för att den information som förmedlas av public service är opartisk och saklig. Helheten i sändningstillstånd, granskningsfunktion och finansiering måste utredas i ett samlat grepp. Vi tror fortfarande att skattefinansiering långsiktigt är en bättre lösning än dagens finansieringsmetod med tanke på teknik- och medieutvecklingen, men lösningen kan inte komma på plats innan en reform av public service-systemet ägt rum.

Ny utredning

Vi inser att det är bråttom att få ett nytt finansieringssystem på plats med tanke på rundradiokontots negativa utveckling. Därför bör en utredning av public service-systemet påbörjas så snart som möjligt där man tar ett helhetsgrepp och inkluderar bl.a. granskningsfunktion och sändningstillstånd. Troligtvis kan mycket av materialet användas från utredningen som presenterade sina förslag 2018.

Sändningsperiodens längd

Regeringen föreslår att sändningsperiodernas längd ska vara åtta år, men med en inledande period på tio år. Utredningens förslag var att en period ska vara sex år. Vi tror att en period om åtta år är alldeles för lång med tanke på att mediebranschen är en bransch i ständig förändring. Det innebär således även att den första perioden som är tio år, i än högre grad, är för lång. Vi anser att sändningsperioderna bör vara avsevärt kortare. Den nya utredningen vi vill se skulle få i uppdrag att försöka få fram en hållbar lösning.

Budgetunderlag

Regeringen avser att ta bort programbolagens årliga budgetunderlag. Sverigedemokraterna delar inte den uppfattningen. Vi menar att budgetunderlagen bör behållas till dess att regeringen presenterat ett fullgott alternativ. Det är av yttersta vikt för public service-bolagens trovärdighet att deras redovisning är transparent och tydlig.

Nordiskt samarbete

Med anledning av ovanstående problemställning föreslår vi ett djupare samarbete i nyhetsrapportering mellan de nordiska länderna. Därför vill vi att den nya utredning vi föreslår ser över hur riktlinjer och rekommendationer kan tas fram och implementeras för hur public service-bolagens nyhetsredaktioner årligen kan genomföra ömsesidiga utbyten av nyhetsreportage med övriga nordiska länder. De andra länderna speglar Sverige med infallsvinklar som de anser att svenska journalister är dåliga på att belysa, i gengäld bör då de svenska public service-bolagen göra detsamma för övriga public

service-bolags nyhetsredaktioner. På så sätt kan de olika ländernas public service-bolag dela med sig av sina styrkor till varandra, och minska risken för ensidig rapportering. Det skulle kunna bli en källa för public service-bolagen att få konstruktiv kritik på hur de kan förbättra sig och medvetandegöra vilka perspektiv och skeenden de missat eller undvikit att rapportera om. Vår förhoppning är att denna reform kan ha en positiv påverkan på övriga mediers nyhetsrapportering och på så vis stärka trovärdigheten för hela mediesektorn.

Saklighetsprövningar och granskningsnämnden

I tankesmedjan Timbros rapport Sakligheten i SVT och SR (2016) och i det seminarium som hölls om rapporten framkom det att det finns brister i granskningsnämndens granskning av sakligheten i public services reportage. Det framkom att det råder en diskrepans mellan vad allmänheten uppfattar är granskningsnämndens uppgift kring att granska exempelvis sakligheten i program som har sänts. Granskningsnämnden menar att det inte är deras uppgift att på egen hand dubbelkontrollera fakta. Samtidigt använder programföretagen ofta granskningsnämndens arbete som ett argument för att programföretagen lever upp till sitt uppdrag om saklighet.

Sverigedemokraterna anser att det är av yttersta vikt att public services rapportering är saklig och korrekt, och att uppgifter kontrolleras i de fall som anmäls till granskningsnämnden. Det är naturligt att det kan bli fel i exempelvis nyhetsförmedling, men i de fall det råder oklarheter om huruvida korrekt information förmedlats ska detta givetvis följas upp.

Vi föreslår att det, åtminstone vad gäller public services nyhets- och faktaförmedling, ska finnas ett samhällsorgan som genomgående kontrollerar saklighet och informations korrekthet i de fall en anmälan gjorts. Detta skulle kunna göras genom att granskningsnämnden, eller ett specialinriktat organ, sätter samman ett vetenskapsråd som får till uppgift att kontrollera anmälda programs eller reportages saklighet. Deras utredning skulle därefter kunna publiceras offentligt och skickas till anmälaren. Det är av största vikt att public service-bolagen känner vid och förstår vad de anmälningar som kommer in handlar om för att inte bolagen ska hamna i samma situation igen. Publiken som tar del av innehållet ska känna och ha förtroende för public service-bolagen. Det är så vi upprätthåller förtroendet mellan producenter och konsumenter.

Ökat förtroende för medierna genom exponering av rättelser

I studien Rätta på riktigt – om upprättelse och rättelser i medier som Institutet för mediestudier låtit göra framkommer det att många av de som gjort en anmälan mot medier inte upplever att medierna ger dem upprättelse eller anstränger sig tillräckligt för att rätta sitt misstag. Det upplevs som att medierna försöker gömma undan sina rättelser i stället för att tydligt försöka rätta till det som blivit fel.

I studien lyfts det fram att bl.a. New York Times har en daglig spalt för rättelser, och rättelserna blir på så vis enkla att se och hitta. Sverigedemokraterna instämmer i detta, och vi är övertygade om att förtroendet för medierna kan stärkas genom att mediekonsumenterna kan känna sig trygga i att i de fall de blivit felinformerade kommer de att uppmärksammas på detta. Det är mänskligt att fela, men den som är beredd att erkänna sina misstag och söka rätta till dem har hedern i behåll.

Vi föreslår därför en översyn av hur detta skulle kunna implementeras i public services sändningstillstånd. En modell där sändningstid avsätts för ett program med rättelser skulle kunna vara ett alternativ. Programmet skulle kunna innehålla en förklaring från ansvarig redaktör av vad som gått fel tillsammans med en rättelse och en eventuell diskussion i ämnet. På så vis kan public service förstärka sitt förtroende ytterligare genom att garantera att deras uppdragsgivare och konsumenter enkelt blir medvetna om felaktigheter i public service-bolagens rapportering. Programmet kan också vara en möjlighet för public service att mer utförligt rapportera om ett program eller reportage som fått många anmälningar men där det visat sig att allmänheten inte har fog för sin uppfattning.

Angelika Bengtsson (SD)

Aron Emilsson (SD)

Mattias Karlsson i Norrhult (SD)